

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se în-
napolază.

ROMÂNUL

Ultima oră.

ROMÂNIA.

Ni se telefonează din Sinaia că ieri mini-
stri Germaniei și Austriei luând oficial cuno-
ștință dela primul ministru despre atitudinea
României, au declarat că n'au nici o obiecțiune
de făcut. Miniștrii Rusiei și Franței s'au decla-
rat foarte mulțumiți.

BLOCUL BALCANIC.

Guvernul român a fost înștiințat atât de
ministru nostru la Atena cât și de cel dela Con-
stantinopol că peste două sau trei zile marele
câștig se va întâlni cu d. Venizelos, pe un vas în
largul mării.

Se atribuie o mare însemnătate acestei în-
trevederi, atât pentru tranșarea diferendului
grec-turc, cât și pentru reconstruirea blocului
balcanic. („Acțiunea”).

FELURITE.

(A. T. U.) Cruciașătorul englez „Amfion” a
fost aruncat în aer. Din echipă 131 inși au pe-
rminat în valuri, 152 au fost făcuți prizonieri.

Viena. — La Podvolocisca un detașament
nostru, comandat de locotenentul Emanuil
Varda, a fost atacat de Ruși cari erau mai tari.
Trupele noastre s'au ținut voinic, respingând a-
tacașul și trecând în ofensivă. Din partea noastră
au căzut 2 inși și avem 3 răniți. Rușii au 20 de
morți și 60 răniți.

— In spre Cracovia, atacurile rusești de ase-
menea au fost respinse. Trupele noastre au o-
perat cu asalt, înălțimile, cari dominează ți-
răul.

(A. T. U.) Un ofițer al monitorului „Körös”
s-a apropiat, cu luntre, de malul sârbesc, nemi-
cându-l minele dușmanilor, prin aruncarea unei
cantități de 3 kgr. de ecrăzită. Ofițerul a scă-
pat cu viața.

„Austria?...”

De: C. Stere,

profesor la universitatea din Iași.

Acum un an și jumătate, într'un articol
publicat în „Viața Românească” (nrul 12 din
1912), sub titlul de „Perspectivele războiului
austro-rus și România”, am căutat să ar-
tăt că schimbarea situațiunii din Balcani, fa-
tal va înăspri relațiunile între cele două mari
împărății vecine, cari de secole luptă pentru
preponderanța în peninsula balcanică și va
duce la un conflict armat între ele.

Conflictul n'a izbucnit însă. Dar totuși, în
urma încheerii tratatului din București mi-am
permis să afirm, tot în „V. R.” în toamna lui
1913, că el a fost numai amânat, nici decum
înlăturat definitiv.

În aceste articole am dezvoltat pe larg
atât considerațiunile cari mă făceau să cred
în inevitabilitatea conflictului, cât și motivele
pentru cari susțineam că România trebuie să
stăruiască în atitudinea ei tradițională față de
diferitele puteri.

Nu voi reveni acum asupra acestor de-
talii, dar stigătele de „Jos Austria” cari se
aud de câteva zile în capitală mă silesc să pun o
întrebare ziaristilor și manifestanților cari le
lansează: Iși dau ei seama că „Jos Austria”
înseamnă în realitate „sus Rusia”? Iși dau ei
seamă deci și de toate consecințele acestor lo-
zinci?

Dacă războiul austro-sârb va rămânea lo-
calizat, astfel de demonstrații pur platonice
prin firea lor, încă ar putea să nu aibă prea
mare importanță. Deși datorile unei corecte

neutralități și atunci ar avea rostul lor pentru
un stat civilizat. Dar, în sfârșit, simpatiiile pen-
tru nenorocirile Serbiei, aversiunea pentru
greșelile și brutalitățile politice Austro-Un-
gare ar putea explica dacă nu justifica, multe
abateri dela o corectitudine internațională
prea excesivă.

Dacă însă conflictul se generalizează?

Pentru orice stat o neprevădere politică
poate avea urmări foarte grele, dar în situa-
ția specială a României în momentul de față
ea ne poate compromite tot viitorul de stat
și de neam. Nu suntem deci în drept să scă-
păm din vedere interesul nostru propriu na-
țional deasupra tuturor considerațiunilor de
sentimentalism internațional.

Rog pe orice bun Român să se întrebe:
pentru ce ar interveni eventual imperiul Ţari-
lor în conflictul austro-sârb?

Sentimentalism slav?

Dar regimul sub care trăiesc cei patruzeci
de milioane de slavi din Rusia (Polonezi, U-
craimieni, Ruși albi) nu ne poate lumina oare
în destul asupra sentimentalismului rusesc?

Nu! Rusia, dacă va intra în război, nu va
urmări decât un scop prea realist: un bărbat
de stat rus a spus doar de mult, că „drumul
spre Dardanele trece prin Viena”.

Se cred demonstrații noștri în drept, față
de tot viitorul neamului nostru, să netezească
calea Rușilor, — peste corpul nostru — spre
Dardanele? Sau au ei nădejdea, că colosul

Cornelia Emilian.

(Răspuns dlui D. Nanu.)

De Octav Minar.

Nu-mi plac polemicile ce se fac în presa li-
terară din regat...

Un caz mai concret, îl prezintă articolul
dlui D. Nanu, care se năpustește asupra volu-
mii mele *Veronica Micle* apărut de curând în
„Flacăra”. Pentru ca cetitorii să vadă
câtă inconștientă a fost călăuzit d. Nanu
când a publicat în acest loc articolul: „Străini
și străini răi”, voi dialoga acuzările ce
mi le aduce d. Nanu, răspunzând cu documente
cunoscute de știința istoriografică:

Nanu: Toată lumea care a citit scrisorile
Henriettei Eminescu (Editura „Samitca”) etc.
etc.

Minar: Eu le-am citit, dle Nanu; mai mult,
le-am studiat. Dta cred că n'ai avut curajul a-
cesta înainte de a scrie, ce-ai scris, căci de ce
rămâți pe sârmanii cetitori să le caute în edi-
tura „Samitca”, atunci când se știe că ele au
apărut în editura „Saraga” dela Iași, tipărite
în tipografia tatălui meu. Nu-i trist dle Nanu,
să începi dela început un articol cu o afirmație
istoriografică greșită?

Nanu: Pentru d. Minar, — Cornelia Emilian
e o intrigantă, o femeie incultă etc. etc.

Minar: Da, dle Nanu; îți afirm încă odată,
că Emilianca era o femeie incultă. Iată ce zice

numita doamnă în volumul său *Câte Ceva* apă-
rut în 1909 în București, volum pe care d. Na-
nu nu l'a citit, după cum n'a citit nici scriso-
rile Henriettei către Cornelia Emilian:

„In vechime nu se da femeii altă învățătură,
decât numai atât cât îi trebuia pentru căsnicie.
Să însemne albiturile, să facă socotelele târgu-
ielilor, vorbesc de Transilvania, unde atâta în-
vățătură am căpătat și eu. Însă aceasta n'a în-
piedecat, ca să nu *tipăresc* în mintea mea acele
ce am văzut, auzit și citit, și să nu fie judecate
de mine, după care, apoi *asternându-le pe hâr-
tie, nu le scriam corect, dar le dictam corect
aceleia care-mi scria.*” (Vezi „Câte Ceva” p. 3).

Ei, ce zici? Cornelia Emilian nu știa să
scrie, dar știa să socotească. Vom vedea mai
târziu cum această știință a pus-o în aplicare
cu adunarea fondurilor pentru Eminescu, care
era bolnav.

Iată o altă afirmație tot a Emiliancei, din
care reiese că dânsa nu știa scrie:

„*Lipsindu-mi mie răbdarea de a mă deprin-
de să scriu corect n'am parvenit ca scrierile
mele să le dau supt tipar scrise de mine în-
su-mi.*” (Vezi pag. 195 din volumul „Câte
Ceva”).

Ei bine, dle Nanu, dacă însași Emilianca nu
voia să treacă de femeie cultă, de ce vrei să
susții neadevărul?

Pentru a dovedi că Emilianca gândea în-
tocmai cum scria, din care cauză revista „Con-
vorbiri Literare” îi respingea regulat produc-

țiile literare, voi cita câteva aforisme (sunt
peste 300 în volumul pe care dta nu l'ai citit)
de unde se va vedea lipsa de o cultură deose-
bită a acestei femei, care avusese ciudă pe Ve-
ronica Micle, fiindcă poeta devenise un „idol”
al Iașului de altă dată, publicând voezii admi-
rabile în paginile „Convorbirilor Literare”, cân-
tând din gură ca o artistă, având un salon lite-
rar unde se aduna tot ce Iașul avea mai select
și pe de-asupra fiind „muza” lui Eminescu. În-
treb, dle Nanu, cu aceste calități Emilianca nu
era pusă în umbră, cu toate că devenise soția
unui profesor universitar? Cititi aforismele ri-
dicole ale Emiliancei, pentru a vedea adevărul:

Pisicile au miscări grațioase (pag. 117).

Cu ghebul în spate nu poți merge drept.
(pg. 116).

Pentru orbi lumina e de prisos. (pag. 109).

Boul cu Leul pe spate, rămâne fără viață.
(pag. 108).

Când e capul drept bază, spectacolul ur-
mează. (pg. 108).

Bărbatul e un castravete și femeia un ga-
vanos (pag. 110).

Animalele trăiesc fără grijă. (pag. 115).

dela nord, — după ce Austria ar fi fost sfârșită de el, ar avea vre-un scrupul față de România, aliata de ieri?

Dar a fost Moldova în război cu Rusia la 1812? A fost România în război cu ea la 1877?

Ce ar putea sili Rusia biruitoare să renunțe la politica ei seculară?

„Europa”?

„Europa” ar putea mai curând să ridice glasul ei în favoarea României învinse în războiu cu Rusia, — și triumful Rusiei ori cât de mare nu va putea înăbuși cu totul acest glas. Dar ce interes ar mai avea pentru „Europa” viitorul și independența unei țări, care într'un moment decisiv al istoriei universale se transformă în unealta politice de expansiune a Rusiei? Cu ce rost am mai putea noi cere să fim apărați împotriva aliatului nostru victorios?

Cei ce strigă „Sus Rusia” se pot oare așa de ușor resemna la gândul că din România pot fi croite vr'o patru sau cinci „gubernii” nouă, după planul ce a fost de curând divulgat? I-aș sfătui să facă o socoteală de câte ori, numai în cursul veacului din urmă Rusia a propus împărțea țărilor noastre și de câteori acestor planuri s'a opus Austria, — da acea Austrie, pentru care nu găsim astăzi decât strigătul de „Jos Austria”... De sigur, nu din sentimentalism, însă... am ajuns să cerem în politica internațională certificate de bune sentimente?...

Dar sunt măcar demonstrații noastre așa de siguri de triumful eventual al Rusiei?

Am lămurit pe larg în altă parte cât reprezintă în realitate puterea militară a imperiului rus.

Să facem însă abstracție de toate aceste informațiuni și socoteli.

Istoria ne arată că vecinii adesea nu-și dau seamă de puterea reală a Statelor de cari sunt înconjurați. Dar tot istoria ne învață, că un Stat serios nu provoacă un război dacă nu este sigur, el cel puțin, de izbândă.

Cine a provocat războiul franco-german în 1870, războiul ruso-japonez din 1904 și cel balcanic din 1913?

Rezultatele acestor campanii, atât de neașteptate pentru cei mai mulți contemporani, nu ne pot pune pe gânduri față de faptul, cine a provocat războiul actual?...

Să mergem cu inima ușoară — „Sus Rusia?” Așa oare am început noi înșine campania din 1913?

Atunci? Să nu ne gândim la consecințele unei înfrângerii alături de Rusia?

Socotelile noastre cu Austro-Ungaria?

Nu ne poate nimic primejdiei existența națională din această parte. Impotriva ei nici când nu vom avea nevoie de primejdiosul ajutor dela miazăzi.

Nu, domnilor manifestanți! Sentimentalismul, și cel mai curat, n'are ce căuta în clipa aceasta de grea cumpănă.

Tăria noastră care ne-a dat puțința să stăpânim toate vijeliile, întotdeauna a izvorât din faptul, că în asemenea momente de cumpănă am știut să stavilim toate pornirile individuale, să ne ridicăm peste toate sălbătăciile și mizeriile politice curente, să ne unim într'un singur gând și să pornim ca o singură voință.

Așa trebuie să fie, și așa va fi și acum.

Înțelepciunea colectivă a conducătorilor acestei țări, fără deosebire de partide, în tăcerea patimilor vulgare, e singura noastră garanție.

Și este cineva în țara aceasta care să dea expresiunea cuvenită acestei înțelepciuni.

Preoții și războiul.

Cu prilejul proclamării mobilizării generale preoții obligați la serviciu militar s'au prezentat în grupuri numeroase sub drapel pentru ca să satisfacă obligamentului lor impus prin legea despre apărarea țării. Această lege (art. XXX, §-ul 29 din 1912) dispune că în caz de război preoții să fie chemați pentru a îndeplini funcțiunile de preoți militari. Dimpotrivă teologii, respective candidații de preoți chiar și în

timp de război sunt scutiți de serviciu militar activ. Cu toate acestea contrar dispozițiilor marelui art. de lege despre apărarea țării s'au întâmplat numeroase cazuri când teologii, și chiar preoții au fost înrolați ca simpli soldați.

La cererea preotului reformat Raffay Sándor din Budapesta către ministrul apărării de a se repara vătămarea adusă corpului preotesc, ministrul apărării țării, bar. Hazai Samu prin răspunsul său dat sub nrul 106.617.126 din 1914, către numitul preot, confirmă favorabil preoților și al teologilor asigurat în legea de pre apărarea țării.

Ministrul atrage totodată atențiunea comisior de recrutare și a celor militare din țară să respecte dispozițiile legii de apărare referitoare la preoți și teologi.

Românii din Cluj.

Mercuri, în 5 August n., o delegație a clerului și învățătorilor români gr. cat. din comitatul Clujului sub conducerea protopopului Dr. Ilie Dăian s'a prezentat la comisarul regal din Cluj. Oratorul delegațiunii, protopopul Dr. Dăian după ce a salutat pe prefectul din prilejul numirii sale ca comisar regal pentru orașul Cluj și comitatul Cluj, a spus următoarele:

— Ne-am prezentat aci când nu vorbele faptele trebuie să dovedească loialitatea noastră față de rege și patrie. Am venit totuși pentru ca în numele diecezei gr. cat. a Clujului, respective în numele preoților și învățătorilor din protopopiatul Clujului să felicităm pe Mag. Voastră din prilejul când în vremuri atât de dificile guvernul v'a așezat într'un post împreună cu o atât de mare răspundere. Indrăznesc să reamintesc Mag. Sale dlui comisar regal că atunci când V'am felicitat din prilejul instalării în scaunul de prefect noi cu sinceritate V'am oferit stima și serviciile noastre. La această felicitare Mag. V. ați răspuns că va veni odată vremea când divergențele și micile hărțuiri dintre Români vor dispărea. Această prevestire s'a împlinit acum, când la glasul de chemare al M. Sale și pentru binele patriei fiecare dintre tânăni cu buze străine, este gata să-și jertfească sângele și viața.

Am venit să Vă facem declarație omagială izvorâtă din inima și sufletul nostru, că, acum stăm gata să urmărim apelului de chemare la împlinirea sfintei datorii către țară. Cu stimă și încredere am venit la Mag. V. și cu bucurie această mărturisire tocmai eu, despre care

Prin sudoare scapi de boală. (pag. 117).

Tineretea este o floare care în mijlocul zilei dispăre. (pag. 117).

Din stofa trecută prin foarfeci se face haină. (pag. 119).

Trufandalele se plătesc scump. (pag. 120).

Intre găște ți se umple capul de tutele*). (pag. 144).

Fără sacrificii femeia nu poate intra în bucătăria bărbatului. (pag. 137).

Pot să citez pagini întregi din opera Emilianței pe care d. Nanu o proclamă „cea mai distinsă și mai cultă femeie”.

Citește volumul „Câte Ceva” și vei vedea dacă am sau nu dreptate să spun că Emilianța a fost o femeie incultă.

Nanu: Dar unde lipsa de pietate, de nepilduită îndrăzneală atinge de-a dreptul inconștiența, este afirmarea că Henrietta voia ca din banii pe cari admiratorii lui Eminescu îi colectau, să-și cumpere o casă.

*) Și Emilianța a fost prezidenta unei „Ligi” de emancipare a femeii române!

Minar: Decât făceai pe savantul, punând de prisos ca notă pag. 68 a volumului meu, mai de folos era să citești scrisorile editate nu de Samitca, ci de Șaraga, unde ai fi găsit, întemeierea și răspunsul:

„Dacă nu-l amenințam (pe Eminescu) că ți-o scrie matală de banii dela concertul din Iași, nu puteam da arună pe casă numai cu banii dela d-nu Cuza. (Vezi pag. 124 din volumul „Scrisori”).

Un alt fragment:

„Dacă este adevărat că cărțile lui Mihai sunt la tipar, apoi vă rog să se deie matală banii, ca împreună cu cei ce se vor mai aduna, să se poată da călugărilor încă două mii două sute de franci, ca împreună cu arvuna de 800, să facă peste tot trei mii și să rămâie numai o mie de dat pe urmă”. (Vezi pag. 125, 126 și 127).

Ei, cum stăm cu casa? Nu-i evident? scrisorile te dau de gol? De ce n'ai citit scrisorile?*)

Ai fi văzut că Henrietta cu Emilianța au sustras în timpul boalei lui Eminescu 3000 de lei (Emilianța știa să socotească!) pentru a-și cumpăra o casă, continuând această operație, până ce poetul în tovărășia Veronicei Micle a

*) D. Nanu îmi strigă: „Dar am văzut cu ochii mei, scrisorile Henriettei Eminescu. — Când colo nu numai că nu le-a văzut și citit, dar nici nu știe unde au fost publicate!

putut să plece la București, scăpând de acea femeie cari îi speculau până și boala.

Și tocmai ce-i interesant este că aceste scrisori sunt tipărite de Emilianța, pe care d. Nanu nu caută s'o apere! Cetitorii cari vor să știe adevărul pe care contemporanii au căutat să ascundă și criticii interesați de azi vor să-l petreze în dauna unor valori ca Veronica Micle, Elena Grigore Cobălcescu, Maria Neculoiu, Elena Vasile Urechie și Maria Gh. Măzescu, cari sunt adevăratele întemeietoare ale „Reuniunii femeilor române din Iași”, să citească studiile istoriografice: Cum a iubit Eminescu și Veronica Micle, cari sunt întemeiate pe surse de valoare documentară, menite cum am scris, să distrugă legende mincinoase și false create în jurul unor persoane din vechea „Junime” și din „Iașul” de altă dată.

Am răspuns numai la întrebările cari formează fondul articolului „Străini buni și străini răi” publicat de d. Nanu nu știu cu ce scop. Căci eu nu-s evreu! Nu-s străin căci am drepturi! Sunt român!

Ceea ce-a făcut d. Nanu de data asta nu onorează, nici ca scriitor, nici ca om!

22 Iulie 1914.

...cât am fost departe de acest oras se ră-
...văști atât de imposibile, cari imediat
...venit la cunoștință, m'au consternat
...dânc.

...tr binecuvântarea lui Dumnezeu asu-
...măritului nostru rege și asupra fericirii
...noastre.

AVIZ!

...m la cunoștința abonaților restanțieri, că
...d cu Nr.-ul de față vom înceta a le mai
...ziarul. Cei ce doresc să-l aibă, binevoiască
...canta abonamentul cel puțin pe timp de 1
...minte.

...am cu mari greutate. Evenimentele ne-au
...totul nepregătiți. Și noi zilnic avem să
...sute de coroane, numai pentru mărci po-
...să poată fi expediat ziarul. Simțim mal
...oricând lipsa de sprijin a stim. noștri

...ca să putem corespunde menirii no-
...în aceste zile de grea încercare, adre-
...calduros apel tuturor celor de bine, să
...să a-și face datoria, dându-ne tot sprt-
...sibil. — Adm. ziarului. „ROMÂNUL”.

Anta noastră cu Italia

convenției germano-italiene din 1887

Dacă, împotriva speranțelor și voințelor
...ale celor două înalte părți contrahente,
...ar ataca pe careva din ele, una e datoa-
...dea ajutor celeilalte cu toată armata sta-
...în acest înțeles, pacea deasemenea nu
...acord se poate încheia.

Dacă va ataca altă putere, înaltul aliat e
...să refuze ori ce sprijin adversarului și
...să manifesteze față de aliat o atitu-
...de neutralitate binevoitoare, cel puțin.

În cazul, dacă Franța va coopera activ cu a-
...treia putere agresivă, va răsi aplicare ar-
...li din această convenție.

Având convenția aceasta un caracter pa-
...și fiind înlăturarea răstălmăcirilor o che-
...importantă, textul convenției trebuie pă-
...secret, și înafară de Austro-Ungaria el se
...comunica altei puteri numai cu învoire re-
...pecă. Dacă în cea dintâi lună a celui din ur-
...an, nici una din părțile contrahente nu so-
...ază pe aliatul ei, de-a negocia asupra unei
...convenții, convenția de față rămâne în
...vare pe alți șase ani.

Germania recunoaște că Roma este capi-
...Italiai unitare, și garantează integritatea
...unei unite. Italia nu garantează integritatea
...teritorială, nici a Germaniei, nici a Austro-Un-
...griei.

Instituțiu de fete din Beiuș.

I. Școala civilă.

instrucțiune pentru începutul anului școlar 1914—15.

1. Inscriserile în școala civilă de fete pe anul școlar
...1915 se vor face din 7—9 Septembrie, în cari zile se
...câteva eventuale examene de susceptiune sau suple-
...mentare.

2. Elevele, cari nu se vor prezenta în zilele aceste
...inscriere, ulterior nu se vor primi numai pe lângă
...solte timbrate și motivate, cu învoirea autorităților
...școlare superioare.

3. Elevele cari ar dori să învețe pe cale privată încă
...nu datează a se înscrie cu cele regulate la începutul
...anului școlar, dar totdeauna au să se anunțe până în
...15 Aprilie.

4. Pe cl. I civilă se vor primi acele eleve, cari au
...în anul al 9-lea de etate și vor produce testimo-
...niul școlar de pe clasa a IV-a elementară (poporală).
...în lipsa unui astfel de testimoniu, primirea se face
...pe baza examenului de susceptiune.

5. La înscriere pe orice clasă, pe lângă testimoniu
...școlar, se va mai produce atestat de botez și de vac-
...cinat. Elevele infectate cu trahomă nu vor fi primite.

Drept ce fiecare elevă la primire se va vizita de me-
...dicul institutului.

6. Asupra primirii acelor eleve pe clasa I cari au
...implinit anul etății al 12-lea, va decide corpul pro-
...fesor.

7. Didactrul e 12 cor. la an, înscrierea 4 coroane,
...fesoral.

8. Taxa pentru instrucțiunea în limba franceză cu
...2 ore la săptămână e 2 cor. la lună, 20 cor. la an și
...solvirea se face sau deodată, sau jumătate la înscriere,
...jumătate în Ianuarie.

9. Elevele din internat mai au, în zile anumite, ore de
...conversațiune: română, maghiară, germană, franceză.
...Apoi se prepară la lecțiunile școlii sub conducerea și
...supraveghiarea superiorității internatului.

10. Taxa pentru instrucțiune în forte-pian e 75 cor.
...la an, primind elevele separat trei jumătăți ore la săp-
...tămână, și în fiecare zi jumătate oră exercițiu, și se
...solveste sau deodată sau jumătate la înscriere, jumătate
...în Ianuarie.

11. Fiecare părinte e dator să-și provadă fetița sa,
...care o înscrie de elevă în școala aceasta, cu manualele
...și revizitele recerute și să depună la înscriere suma
...recerută (ce e numai câteva coroane) pentru materialul
...lucrului de mână școlar.

12. Elevele, cari doresc a fi primite în școala aceas-
...ta, sunt datoare a se prezenta la înscriere însoțite
...de părinții sau de substituții lor.

13. Deslusiri, la recerări verbale sau scrise dă di-
...recțiunea școlii.

II. Internatul.

Inștiințare pentru anul școlar 1914/15.

În internat se primesc eleve de pe I—IV clasă ci-
...vilă, cari vor cerceta școala civilă publică a interna-
...tului, și elevele pentru clasele elementare, cari vor
...cerceta școala elementară de stat din loc.

Elevele solvente pentru proviziune și uniformă vor
...plăti pe an în cassa internatului 370 cor. în cel puțin
...4 rate egale anticipative și anume: la înscriere, 15
...Noemvrie, 1 Februarie și 15 Aprilie. Pentru stipendistele
...pe întreg pentru întreținere nu se solveste nimic, —
...iar pentru stipendistele în parte se plătesc sumele sta-
...torite după proporțiune. — La stipendii pot concura
...în prima linie fetițe orfane de tată preot din dieceza
...gr.-cat. de Oradea-mare, nefiind de acestea se pri-
...mesc și alte fetițe sărace și eminate.

Pentru sumele amintite primesc elevele în internat:
...proviziune întreagă, locuință, vipt, încălzit, luminat,
...spălat, scaldă în baia internatului cu apă arteziană,
...educațiune morală, instrucție specială în studiu, decla-
...mare, cânt, diferite dexterități, lucru de mână, eco-
...nomia casnică. În fiecare zi în anumite ore au con-
...versații și instrucții în limba română, maghiară și ger-
...mană. Primesc uniformă, o haină, o șurtă în formă
...de haină și pentru folosință o pălărie de iarnă și una
...de vară, tot asemenea o manta de iarnă.

Didactrul anual la școală pentru școlile elementare
...6 cor., pentru școala civilă a internatului se solveste
...taxe: Didactru anual 12 cor. — Taxa de înscriere 4
...cor., pentru fondul de penziune 30 fil. Pentru testi-
...moniu 2 cor. — Pentru programă 1 cor. Pentru folo-
...sirea hainelor de gimnastică 2 cor., somierei și sal-
...telei de lună 3 cor. Cari duc aceste în natură nu sol-
...vesc taxele amintite.

Pentru instrucțiunea și folosirea pianului sau cim-
...balei — câte 1½ oră la săptămână instrucțiune și în
...fiecare zi ½ oră exercițiu — se plătește 75 cor.; pentru
...limba franceză 20 cor., pentru limba engleză după sta-
...torire. Toate acestea în 2 rate egale; la începutul și
...la mijlocul anului școlar.

Taxele pentru instrucțiune la violină, și limba la-
...tină se solveste direct instructorilor.

Elevele mai au să supoarte spesele pentru cărțile
...trebuincioase, material de lucru de mână — pentru
...clasa I civilă 8 cor., II 12 cor., III 13 cor., IV 20 cor.,
...— pentru materialul de scris, de desemn, pentru alte
...diferite lucruri și instrucție în dans.

Toate acestea nu sunt cuprinse în suma amintită
...mai sus de 370 coroane.

Elevele, cari voesc a fi primite în internat au să-și
...înainteze petițiunile pentru primire la preaveneratul
...Ordinariat diecezan gr.-cat. din Oradea-mare, până la
...1 August a. c., cele solvente la Rectoratul internatului
...de fete în Belényes până la 15 August a. c.

Petițiunile au de a se instrui: 1. Cu carte de botez.
...2. Testimoniu școlar. 3. Atestat medical. 4. Atestat de
...revaccinare. Cari doresc a obține stipendiu vor aclude
...și atestat comunal subscris și prin preotul local despre
...poziția, starea materială a lor eventual a părinților.

Elevele primite au să aducă cu sine: Albituri și
...fuste, din fiecare câte 6. Din fuste 3 au să fie din bar-
...chet colorat. — 12 părechi de ciorapi negri. — 12 batiste.
...— 1 umbrelă mare. — 2 părechi de ghete înalte, de tot
...nouă. — 1 manta de primăvară de culoare vânăta. Haine
...de casă: 2 din creton, 2 din barchet și 1 din stofă de
...iarnă, de tot durabile, 1 haină albă, corăspunzătoare și
...pentru examenul de dans. 2 bluze albe din pânză sau
...pichet, 1 plapomă cu două învălitori, 2 perine cu 4 fețe
...albe, 2 șurte în formă de haină și o maramă de iarnă,
...2 cerceafuri, 6 ștergare, 2 piepteni, 1 rar și 1 des, 1
...perie de dinți, 1 perie de haine, 1 față de masă cu 6
...servete, cari vor servi pentru eleve până vor fi în in-
...ternat, dar nu se vor da înapoi, 2 perii de ghete, săpun,
...praf de dinți. Elevele din clasa II, III și IV civ. să-și
...aducă câte 1 ramă rotundă pentru brodat.

Fiecare elevă să aducă cu sine în două exemplare
...conscrierea tuturor obiectelor, cari au să fie bine în-
...semnate cu cerneală chemică, cu numărul care-l va
...primi indicat dela direcțiunea internatului. Pentru
...obiecte rele sau neînsemnate internatul nu primește
...responsabilitate.

Părinții sunt rugați, ca să provadă elevele cu toate
...veșmintele și obiectele pretinse, căci iarăș dânsule vor
...duce lipsa, neputând ținea ordinea recerută în veșmîn-
...tele lor.

În fine cu provocare la dispoziția Veneratului Or-
...dinariat se atrage atențiunea părinților și tuturor ace-
...lor eleve stipendiste, să nu întârzie a-și prezenta din
...nou petițiunile la Veneratul Ordinariat diecezan până
...la 1 August a. c.

Elevele primite au să se prezinte la internat la 7
...Septembrie 1914. Direcțiunea.

Rășboiul.

Isbânde Germanilor

Bombardarea portului militar Libau.

Incrucișătorul „Augsburg” s'a întors ieri
...noapte la Memel. Comandantul a raportat, că a
...bombardat portul Libau, de unde s'au fost tras
...împuscături asupra vasului. Farurile de pe mo-
...luri erau stânse, precum și farul din portul mi-
...litar. Câte un reflector își arunca din când în
...când lumina asupra apelor, deși încă nu era
...întuneric deplin. Deodată se văzu în noapte o
...scurtă licărire: dintr'o baterie se trase o ghiu-
...lea asupra incrușișătorului. Vasul răspunse în-
...dată: fiecare obuz nimerea. Întâiul nimeri farul
...de lângă canalul care duce în bazinul docurilor.
...Partea de sus a turnului, unde-i reflectorul ro-
...tativ dispăru cu totul din loc. O altă ghiulea
...izbi casarma și-o aprinse. Altele dărâmară do-
...curile și aprinseră clădirile lor de alături.

Un vas de rășboi rusesc care staționa lângă
...malul nordic, se refugie revede în port, trăgând
...câteva focuri, însă fără efect. Grija principală
...a căpitanului a fost nimicirea liniei ferate a for-
...tificațiunilor, care duce spre Vilna și Riga. Ace-
...asta a fost nimicită pe o distanță de trei chilo-
...metri. Deasemenea au fost nimicite și atelie-
...rele căilor ferate. Vasul a rămas neatins.

Lupta dela Czenstochau.

Astăzi au sosit aici mai mulți supuși au-
...striaci, cari au fost martori oculari la ocuparea
...orașului Czenstochau. Dela ei s'au aflat urmă-
...toarele:

Rușii erau concentrați la Herby, și de aici
...se pregăteau să năvălească pe teritor prui-
...siac. În noaptea de Duminecă spre Luni Cazacii
...trecură frontiera, jefuiră ținutul și se întoarseră
...înapoi la Herby. Trupele germane îi urmăriră
...îndată și încă în noaptea aceia se ciocniră cu ei
...pe câmpurile satelor Lojki, Gnaszyn, Gorna-
...Kawodrza, lângă Herby. Ciocnirile au fost sân-
...geroase. Dimineata cătră 4 ore Rușii începură
...să se retragă spre Czenstochau. În nemijlocita
...apropiere a orașelului Herby se întâmplă o nouă
...ciocnire între cazaci și cavaleria germană. Ca-
...zacii pierdură vre-o 200 de oameni. Trupele ru-
...sești porniră într'o retragere grăbită, aruncând
...în aer toate podurile de pe liniile Herby-Kielce și
...Varșovia-Viena.

Luni dimineata pe la 9, dispărură în direc-
...ția Varșoviei și ultimii cazaci, și în aceeaș vre-
...me se arătară cei dintâi călăreți germani în
...Czenstochau. Mai întâi veni un ofițer cu doi

ulani. Înaintare încet până la un pod, în oraș și ofițerul îl cercetă cu deamănuntul, să vadă, nu cumva-i subminat.

Cu un sfert de cias mai târziu sosi o trupă mai mare de Ulani și ocupă orașul. Rând pe rând apoi sosiră alte trupe.

Ingrijirea orașului e în mâna unei garde naționale polonă, alcătuită sub conducerea unui orașan cu numele Bruhl.

Mobilizarea rusească în Czenstochau n'a putut fi executată pe deplin. În oraș au rămas peste 4000 de rezerviști și recruți, cari n'au putut fi duși încă la Brzest-Litowsk, unde se întâmplă concentrarea.

Rușii înainte de a părăsi orașul au voit să aprindă toate magaziiile, dar cetățenii, în vreme ce oastea pleca au stâns focul, ca să nu le ardă și casele. Iar Rușii se grăbiau, încât nu-i mai putură împiedeca.

România și tripla alianță.

Viena. — *România a hotărât — după cum am anunțat — că în caz de lipsă să-și apere neutralitatea cu armele. E foarte natural, că în momentul când România va fi silită să împiedece cu arma invaziunea trupelor rusești pe teritoriul ei, puterile triplei-alianțe vor lua apărarea României ca unui stat aliat.*

București. — „Universul” scrie: *Pe acela care va viola neutralitatea României, îl vom considera ca inamic. Dacă se spune, că s'ar putea întâmpla să vină momentul când România nu-și va mai putea păstra neutralitatea, la aceasta răspundem că atunci a sosit deja momentul pentru ca România să intervină.*

Nemții în Luxemburg.

Berlin. — Trupele germane cari au intrat în Luxemburg dovedesc o atitudine demnă. Comandantul acestor trupe a lansat o proclamație liniștitoare către populație declarând că ocupația orașului e numai provizorie, libertatea individuală și avutul fiecărui vor fi respectate, *orice rechiziție se plătește cu bani gata.*

Monarhul nostru despre mobilizare.

Viena. — O personalitate înaltă, care a avut prilej să fie primit în audiență la monarhul comunică lui „Neues Wiener Tagblatt”, că *starea sanitară a monarhului e excelentă. Monarhul și-a exprimat marea satisfacție asupra executării rapide a mobilizării și pentru prezintarea precisă a fiecărui chemat sub drapel.*

Trupe nemțești au ocupat Lüttich-ul.

Telegramă oficială din Berlin: *o trupă mai mică de cavalerie a intrat în Lüttich și a provocat mare panică. Soldații nemți au voit să facă prizonieri pe comandantul cetății, care însă a scăpat. O și mai nouă telegramă oficială din Berlin vestește că Lüttich a căzut și a fost luat în stăpânire de Germani.*

România.

Ziarul guvernamental „Românul” din București publică următorul comunicat oficial:

„Suntem autorizați în mod oficial de ministrul de interne să desmîțim știrea publicată de unele ziare cumcă s'ar fi hotărât mobilizarea armatei române”.

Oficiosul guvernului „l'Indépendance Roumaine” publică următorul comunicat:

Știrea lansată de mai multe ziare, după care ar fi vorba de o mobilizare, este inexactă. E vorba numai de câteva mișcări de trupe în vederea pazei frontierelor noastre.

Intâia luptă navală.

Stockholm, 24. — (Depeșă din Constantinopol). — După informațiuni din izvor sigur, o luptă ar fi avut loc ieri între cele două flote germană și rusă; aceasta din urmă ar fi fost respinsă în golful Finlandei, unde va rămâne în-

chisă. Insula Aland a fost ocupată de trupele germane.

Niște pescari spun că unul dintre cele mai mari vase rusești s'a împotmolit lângă Aland și că a fost cu neputință să fie scos din această situație. — (A. R.)

Minarea Bosforului.

Vasul român „Regele Carol” sosind ieri dimineață din Constantinopol, în Constanța, confirmă mobilizarea Turciei și aduce în același timp știrea că Bosforul a fost minat. Din această cauză vasul nostru a fost condus de un torpilor turcesc până la esirea din strâmtoare. În largul mării s'a întâlnit cu o parte din escadra rusească a Mării Negre. Un cuirasat rus a controlat vasul nostru cu un reflector foarte puternic și văzând tricolorul român l'a salutat.

Iaponia a declarat război Rusiei.

Se telegrafiază din Berlin: Conform unei informații din Tokio, Japonia a mobilizat și a declarat război Rusiei. Pe stradele Berlinului mulțimi însuflețite fac demonstrații de simpatie pentru Japonia, înaintând spre clădirea ambasadei japoneze. Consilierul ambasadei Anzoni Kune-Pochi le-a întimpinat anunțându-i că veteștea despre declararea de război a Japoniei n'o poate nici confirma, dar nici desmîții.

Temeri nejustificate în populația Moldovei.

De câteva zile populația Moldovei este umplută de groază în urma vestei care circulă cu o intenție bizară și care înfățișează astfel lucrurile ca și când țara ar fi în pericol de a fi năvălită de trupe rusești.

Guvernul român, considerând că nimic nu justifică teama unei invazii venite din orice parte, în urma inițiativei ministrului de finanțe, a adresat prefectilor din județe un circular puținându-le la inimă să depună toate silințele pentru a calma opinia publică alarmată, și pentru a da siguranța că temerile cari s'au născut n'au nici un temei.

Felurite.

Budapesta. — În Rusia protectoratul supușilor austro-ungari și germani este incredințat Statelor-Unite. În Monarhie Sârbii și Rușii stau sub protectoratul Spaniei.

— (A. T. U.) Muntenegru a declarat război Monarhiei, chemând la arme pe toți bărbații între 16—60 ani.

— La Semendria 40 soldați din armata noastră au trecut Dunărea și au stricat linia telefonică a Sârbilor.

— În Petersburg, mulțimea a dărâmat palatul cel nou al ambasadei germane, jefuind totul. Se răspândise știrea, că mama țarului a fost insultată în Germania, călătorind pe tren, și cu aceasta se pretextează vandalismul.

— Marele duce Nicolae Niculaevici este numit generalisim al armatei rusești.

— Comunicația de tren între Spania și Franța e întreruptă. Presa spaniolă acuză Rusia.

— Flota engleză unită cu cea franceză staționează la Toulon.

— Anglia a ocupat canalul Suez.

— Egiptul se declară neutral.

— În Turcia s'a ordonat mobilizarea generală.

— Dania e neutrală.

— Împăratul Wilhelm a trimis regelui elen, cumnatului său, un autograf prin un curier special.

— La granița noastră, spre Rusia, un aeroplan rusesc a fost silit, prin împușcături, să coboare. S'au găsit în aeroplan bombe și doi ofițeri răniți.

— Generalisimul armatei franceze va fi Paucare luase parte și în războiul din 1870.

Operațiile armatei austro-ungare.

(A. T. U.) Știrile sosite de pe câmpul de operație în general sunt favorabile, deși data abia s'au întâmplat ciocniri mai mari cele două tabere. Asaltul sârbesc la pe câmpul de operație din sud, a fost trupele noastre de graniță. Deasemenea zădărnicită străduința Muntenegrească mineața de 15 August de a înainta în Nje. Atacul muntenegrin este de altă natură flagrantă nesocotire a dreptului, pentru că Muntenegru a predat ultimatul trimisului nostru să-i fi oferit posibilitatea ca să se date la cunoștința guvernului acest țării altfel e îmbucurător că armata noastră duiește cu însuflețire să respingă atacul.

RĂZBOIUL CU RUSIA.

Impotriva Rusiei s'a început în 6 August boiul cu trupe de călăreți, bicicliști și artilerie. Trupele au ocupat orașele Oleus și Vukovar. aici trupele noastre vinându-se cu trupele rusești. Nove, Becironal, așezate la nord de graniță și înălțimile de pe granița rusească Vistula au căzut în stăpânirea noastră. rația poloneză s'a alipit cu însuflețire la trupele noastre.

INFORMAȚII

Intâiele scrisori.

Arad, 8 August

Ne sosesc de pe câmpul de operație noastre intâiele scrisori — intâiele scrisori vădese starea de spirit în soldătimea războiului mijlocul poporului nostru... Un ritm specialitate neobișnuită se desfășoară din rândurile runde, scrijelate la repezeală cu creionul, pionate de stampila cenzurii militare...

Aceste scrisori posedă o notă sufletească, pe care n'o întâlnim în alte soiuri de scrisori. Milioanele de plicuri și foite postale culă zilnic pe fața pământului, în majoritatea un conținut ce întreține cu chestiuni mărunte pasiuni și ambiții de valoare minimală și pretențioasă să fie satisfăcute, — pulzului lor liul omenească... Spectrul vieții omenești înfățișat uriașul morman de hârtie volantă e respingător grosolan, nu destăinuiește nici una din problemele reale, permanente ale vieții omenești...

Nota sufletească a scrisorilor din câmpul de puritate, excelența ființei omenești desbrășurate simțurile ei anterioare cari o expuneau la intrigi, vicieri....

Campaniștii au urcat cel mai înalt punct al strategiei vieții pământești a omului, de acțiune rândurilor e insuflat de demnitate, alături și resemnare — virtuți cari primează pe terelalte ale sufletului omenească...

...Și se pun în linia de bătaie voinicii cu o deplină renunțare la viață, cu voie curajoși servind interesele monarhiei așa cum fixat superioritățile ei...

Dumnezeu să-i întoarcă sănătoși.

Scrisorile.

Până în momentul de față (5 August) amiazi) sunt viu și sănătos — dovadă a șire; mâne cine știe — dovadă va fi în după care va urma eventual un anunț bru întârziat, ori în cazul cel mai bun o scrisoare optimistă. Despre mersul războiului (ca bunăoară că am fi trecut peste granițe ori că înaintăm pe uscat) soldatul nostru permisiune să scrie. De altcun d-vești ști mai bine decât noi cari suntem lași, nu mai știm ce se petrece în lume. Pare că părea bine să-mi răspundeți, în mare

PRIMA FABRICĂ BRAȘOVEANĂ DE ȘLEFUIT MARMORĂ, GRANIT, SYENIT, LABRADOR ȘI PEATRĂ

NAGY JÓZSEF

piețrar Brașov (Brassó), Kut-u. 50.

Magazin permanent și expediție de obiecte de GRANIT și MARMORĂ din patrie și străinătate. — Execută tot felul de lucrări pentru clădiri, cripte, monumente mormântale și statui, lucrări de marmoră pentru mobile, garnituri pentru hoteluri și cafenele, portale, vane, plăci pentru pereți și table comemorative, în orice dimensiune din plăci de marmoră și granit din patrie și din străinătate. — Dela orice oferte 10% rabat. (Na 2068)

cenzurei militare; astfel văzând că corespondența merge, v'as scrie mai des, de câte ori sunt la adăpost. Astăzi am serbat centenari regimentului nostru românesc, care întotdeauna a fost în front pentru interesele monarhiei. Dispoziția cătanelor e conform regulamentului: excelentă. Vă salut pe toți. Muntean, redactor.

Vă salut din locul militar numit dincolo. Dumnezeu să ne ajute! Trăiască patria! Colosală însuflețire. Românii noștri deși cu jertfă sunt foarte însuflețiți pentru scumpa noastră țară. Va da Dumnezeu și mai bine. După nor vine senin!!! Dela miliție: rlg. Muntean, preot m. — Moriturus te salutată!! Dr. F.

„VICTORIA” institut de credit și economii din Arad, a hotărât împreună cu celelalte bănci din loc, ca, începând cu ziua de azi, să stea deschise pentru public numai înainte de prânz până la orele 12. Numărul funcționarilor fiind foarte redus, cu mobilizarea, după prânz trebuie să se isprăvească afacerile interne.

Procesul dela Sătmă. Zilele trecute au primit apărătorii sentința în scris. Dr. A. Lazar a înaintat, în numele clienților săi, următorul act:

„Onorat Tribunal! Motivarea protestului nostru anunțat împotriva sentinței comunicate sub numărul 7403/914 în procesul pornit împotriva noastră, n'o putem deocamdată să vi-o înaintăm. Stând sub influința zilelor istorice actuale, când noi înșine și familiile noastre ne grăbim să apărăm țara, nu suntem și nu putem fi în dispoziția sufletească de a ne putea ocupa amănunțit cu conținutul supărător al sentinței jignitoare și să vă putem înfățișa amănunțit motivele protestului nostru. Acest proces a trezit în sufletul nostru și al întregii românimi din patrie o strivitoare amărăciune. Această amărăciune, când stăm în fața spadei dusmanului, n'o putem răscoli, renaște, ci să o dăm uitării, să o domolim. Ne încredem în simțul de drept al reg. curții de apel și în iubirea sa nepărtinitoare de dreptate, că va schimba sentința împovăraătoare și ne va mântui de rănilor sufletești. Cari mai rămân în viață dintre noi, la desbaterea finală a curții de apel vor spune cu graiu viu motivele de protest, dacă se va mai simți trebuința... Cu stimă: Ioan Ceghi, Iacob Moldovan, Petru Tarța, Andrei Botiș, Gheorghe Variu, locuitori din Moftinul mic.

Tenorul Ionel Rădulescu care, se știe, de o lună de zile se află internat în temnița din Cluj „pentru preamărirea crimei dela Serajevo” ieri, Vineri, a fost osândit de tribunalul din Cluj la un an temniță pentru „vătămarea casei domnițoare”. Atât acuzatul cât și apărătorul său, d. avocat Dr. Iuliu Pordea au anunțat recurs, contra sentinței tribunalului.

Ce scriu alții: „Nu căutăm că cine este acel conducător de vază”, cu care a avut prilej să vorbească contele Ș. Tisza și nu cercetăm dacă peste tot formula aceasta nu este decât numai o abilită apucătură tehnică de a da prilej ministrului prezident a adresa niște cuvinte poporului român din patrie.

Luăm cu satisfacție la cunoștință, că după proclamațiunea guvernului, despre care ne-am spus părerea la acest loc, a simțit contele Tisza trebuința a vorbi în altă tonalitate cu noi. Și n'are de a face, că ceace ne pune ca condiție, este ceace am dat și reprezentat totdeauna și că ceace ne spune că avem, este tocmai aceea la ce am stăruit până acum cu atâta tenacitate să avem.

Faptele implacabile limpezesc ideile.

Poporul român n'a avut trebuință nici de amenințări și nici de dojană ca să știe în aceste ceasuri, care îi este datoria.

A mers sigur și fără șovăire. E doar calea, pe care o bate cu credință de atâția secolii.

Și tocmai aceasta e isvorul nostru nesecat de putere.

Suntem convinși, că așezându-se vremurile răsboinice, alt viitor ne așteaptă.

Nu cerem răsplată când ne facem datoria. Doar datoria ne-o facem pentru că trăiește adânc în sufletul nostru conștiința vie a datorinței. Sufletul nostru nu cunoaște patriotism condiționat și cu termen de abdicere, pentru că, ei, pentru că patriotismul nostru nu e marfă de negoț, nici titlu de câștig.

Patriotismul nostru zace adânc în sufletul nostru românesc și cine se atinge de românismul nostru atacă în ființa lor tocmai condițiile de existență ale patriotismului, despre care acum am dat dovada nouă, nu cu vorbe sfiorătoare, ci cu fapte grăitoare!

(Drapelul).

Foiletonul de azi. Ni se scrie: „Domnule director, — Ați publicat un articol al dlui D. Nanu, apărut în „Seara”, mai înainte, fără să puneți nota pe care ziarul bucureștean a făcut-o. Această notă suna: „Publicăm acest articol pe propria răspundere a dlui Nanu”. Ceeace înseamnă în limbajul gazetăresc că redacția necunoscând împrejurările și cele afirmate de d. Nanu, prin cercetări speciale, își declină răspunderea.

D-v. însă republicați acel articol fără să puneți nici o notă, deci, se vede că a-ți cercetat spusele dlui Nanu și le-ați găsit întemeiate!

Pentru acest scop, cred ca vechiu colaborator al ziarului d-v. să-mi publicați articolul trimis, unde într'un limbaj civilizată, urmat de afirmări documentare, caut, după cum am căutat prin presa din regat, să spulber calomniile dlui Nanu.

Totodată, vă rog, să dați o notă, prin care să arătați cari au fost părerile d-v. când a-ți publicat articolul dlui D. Nanu fără nota redacțională — apărută în Seara.

Cred că pentru demnitătea gazetărescă veți clarifica situațiunea mea față de cetitorii d-v. pentru care vă mulțămesc. Cu salutări distinse, Iași, 22 Iulie 1914. Octav Minar.

N. Red. Foiletonul dlui Nanu, foileton trimis nouă indirect, era iscălit, va să zică nu ne angaja nici decât. Ziarul nostru nu ține să-și formeze o părere aparte, în chestie. Tot ce dorește e, ca discuțiile să fie purtate în ton mai urban.

Arestarea lui Putnik, după zările sârbești. Iată în ce chip fantastic povestesc Sârbii arestarea: „O persoană care a fost față la arestarea generalului Putnik povestește astfel cele petrecute:

Când a ajuns trenul în stația... vagonul în care se afla generalul Putnik cu fiica sa a fost invadat de o droaie de agenți polițienesci, în civil. Doi dintre aceștia s'au repezit la general și l'au luat de gât. Generalul a scos revolverul, dar d-ra Putnik, s'a grăbit să-i ia revolverul strigându-i:

— Nu trage!

Polițiștii liniștiți un moment, s'au repezit din nou asupra generalului, dar spre marea lor surprindere au văzut că tânăra fată, care luase revolverul din mâna tatălui său, întinde arma spre ei și trage. Unul dintre cei doi agenți a fost rănit grav, celalt a primit un glonte în picior. A urmat atunci o scenă teribilă. Droaia de agenți unguri înspăimântați au dat năvală spre eșire și au eșit pe unde au putut pe uși și pe ferestre. Repede însă polițiștii și-au refăcut rândurile și în frunte cu polițiști în uniformă au voit să procedeze la o arestare brutală a generalului Putnik și a fiicei sale. Atunci au intervenit ofițerii austriaci cari erau pe peron și trăgând săbiile, au pus pe goană droaia de agenți civili. Iar polițiștilor în uniformă cari au voit să aresteze pe dra Putnik, un ofițer superior care asistase la luptă, le-a strigat:

— Vă opresc să arestați pe fiica generalului. Ea a fost în legitimă apărare. Și oricine în locul ei ar fi tras. Arestarea trebuie să se facă de poliția în uniformă, nu de niște agenți cari s'au

repezit ca niște sălbatici asupra generalului și a fiicei sale.

Această intervenție hotărâtă a ofițerului superior care se înțelege, era secondat de ceilalți ofițeri, i-a liniștit pe polițiști și atunci s'a făcut arestarea generalului Putnik în mod cuviincios, iar pe d-ră a luat'o ofițerul superior sub protecția sa și a dus'o la otelul unde a fost instalată cu toată deferența ce i se cuvenea.”

Necroloage. Dr. Iancu Ioan T. Ciurciu operator și specialist în boale femeiești, asistent la spitalul Szent-István din Budapesta, a răposat la 8 (21) Iulie.

— Ioachim Cărpinișan preot gr. ort. în Călnic a răposat în 14 (27) Iulie.

Fie-le țărâna ușoară!

x Foarte mulți băutori de bere sufer de hemoroizi, palpitație de inimă, astrângere de piept, dureri de spete, ameteți, vomare, sângereare de rectum, și urinare cu dureri. Beți zilnic pe nemâncate un pahar de apă anară naturală Franz Josef care vă face scaun ușor; în numeroase cazuri această procedură produce vindecare deplină, dar totdeauna și-o usurare plăcută. Dr. Varrentrapp, medic în Frankfurt, consilier intim, membru al oficiului sanitar german, a constatat, că apa Franz Josef în urma foarte bogatului său conținut de sare e recomandabil mai ales acelor suferinzi, cari sunt opriti dela mâncare multă. De vânzare în ori ce farmacie, drogherie și băcănie. Hi 1867.

x În atențiunea helmavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. Preț 2 coroane. Pregătește și expediază: Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (Mi 1621)

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”.

Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare.

(Ne 2255.)

x Nadler és Dr. Schönfeld fabrică de oroloage pentru turnuri, Budapesta VIII. Prater 9. O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați livrează cele mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. Ia garanție pentru oroloagele livrate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anunt din ziarul nostru. (N 2126)

POSTA REDACȚIEI.

N. S. Miercurea. Nu găsim manuscrisul, de care amintim. Vă rugăm să ni-l mai trimiteți odată. E actual.

Dr. Tralan Brălleanu. Nu putem da răspunsul. Nu e răspuns, e altceva...

Nocrich. Adresați-vă ministerului de comerț în România, sau „Societății de Navigațiune” din Galați.

Ioan M. Betecul. Încă nu avem statutele complete.

Oancea Găvrilă. Același răspuns.

Șt. P. Moldovanu. Peatra-Neamț. Acuma cu vremurile acestea de sigur toate planurile noastre se strică. Poate la iarnă să se mai limpezească. Vă putem aștepta și pe atunci în redacție?

P. Șt. Bozovicu. Căutați în „Telegraful Român”. După cât ne aducem aminte termenul a trecut.

POSTA ADMINISTRATIEI.

„Berzovia”, Zsidovin. Ziarul dela noi să trimită regulat.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

„KRISTÁLY”
FABRICĂ DE SPĂLAT CU ABURI
CLUJ (KOLOZSVÁR).

Pachetare gratuită.

La lucrări de peste 10

coroane, expediarea se

face franco. (Ki 1548-69)

Curățire și vopsire chimică de haine în orice culoare.

Călcare lucie de gulere. Comandele din provincia se execută repede.

DELA COMANDA CES. ȘI REG. A CORPULUI 7 DE ARMATĂ.

Comanda corpului de armată are mare lipsă de următoarele alimente: cafea, zahăr, ciocolată, tea, chimin, anason, salamă, cârnați afumați, carne afumată, orez, gris, arpăcaș și legume păstăioase și uscate.

Ofertele cu indicarea prețurilor și cantitatea care o poate liferă să se trimită fără întârziere la comanda militară ces. și reg. în Timișoara.

Riedl m. p.

Ko 2280-1

lt. col.

ANUNȚ.

Un preot ort. rom. în etate de 30 ani, ajuns văduv, dorește a-și afla o femeie inteligentă crescută bine ca crescătoare la 2 copii cei are, să vorbească limba germană și să fie econoamă bună, ca

de econoamă.

Adresa, of. parohial Mezöszabolcs p. u. Mezö Telegd, com. Bihar. (Ma 2281)

De vânzare

Intr'un oraș montan, ținut locuit de Români,

o farmacie

cu drept vechiu real, de vânzare cu preț ieftin. Condițiuni favorabile. — Adresa la administrația ziarului. E foarte recomandabil pentru farmaciști români.

(Me 2248)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

canta un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de atestate coplate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina). (So. 2254)

ANUNȚURI

SE PRIMESC CU PREȚURI MODERATE LA ADMINISTRAȚIA ACESTUI ZIAR. —

TELEFON: 750.

Park-sanatorium

BUDAPEST, VI, Aréna-út 84/b.

Városliget.

Desp. urologic, pentru suferinzi de boale de rinichi — bășică

și postata.

Le 2058

STABILIMENTUL DE HIDROTERAPIE

și cură fizică-dietetică al doctorului

LAZAR POPOVICI

WIENA, XIII (Hietzing) str. Eduard Klein nrul 33.

in imediata apropiere de parcul împărătesc Schönbrunn. Po 2101

Prospecte și destușiri gratis.

Prețuri
ieftine!

(Ba 2207)

Garanță
pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75

Mașină de cusut cu lăntre rotundă Cor. 130

Mașină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate
cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofone, părți
separate la acestea. — Pețuri
de fabrică, cu garanță. — Nu-
mai articlii de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

SANATORUL ȘI HIDRO-
TERAPIA ISTVÁN-UTI

TELEFON: 81-01.

Din nou zidit, cel mai modern aranjat institut particular de cură pentru suferinzii de boale chirurgice, interne și de nervi. Cură hidroterepică și pentru bolnavi externi. Cură magnetică Arsonvalizare. Totfelul de tratamente electroterapeutice. Băi de acid carbonic. Băi solare. Gimnastică suedeză. Röntgen.

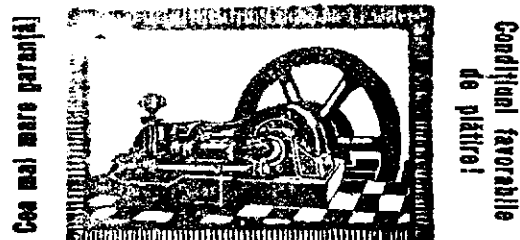
Prim-medic-director:

Dr. VIKTOR DAPSY de DAPSY, operator.

Prospect.

Budapest, VII., István-út sarok Hungária-út 9. (E 2225)

Cele mai bune motoare!

RENUMITELE
MOTOARE DIESEL veritabile „Körting”

executate pentru a fi vertical și orizontal.

Motoare absorbitoare de gaz și benzină.

Garnituri de îmblățit cu locomobile cu benzină și ulei brut. — Automobile cu benzină.

Noutate surprinzătoare!

MOTOARE CU ULEIU BRUT

cu conduct cruciș.

Gellért Ignác és Tsa

BUDAPEST, V., Koháry-utca 4.

Cereți prospect gratis. (Ke 2123)

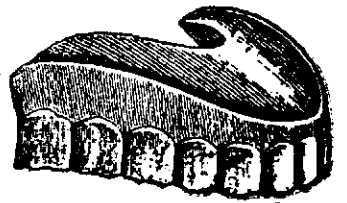
FELICIAN PAPP

DENTIST DIPLOMAT

Șimleul-Silvaniei

(Szilágyosomlyó),

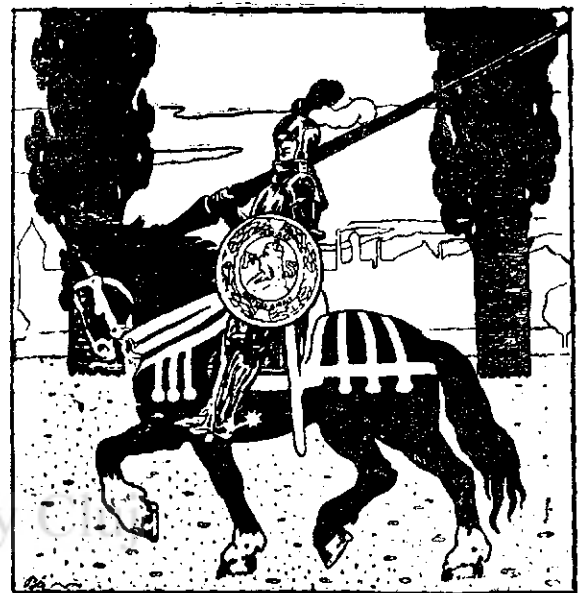
Arany János-utca 1.

Execută coroane de aur și platină, șiruri complete de dinți în cauciuc și celuloid, apoi dinți artificiali fără de pod și cari nu se scot din gură, foarte potriviți pentru a putea mânca pe ei și cari înlocuiesc deplin dinții naturali. Vindecă dinți și rădăcini bolnave, execută plombare de rădăcini cu aur, platină, argint, porțelan și cu cel mai noul dinți. Stelle cari pot fi schimbate, și cari se potrivesc și la poduri cari nu se scot din gură. Po 1802—15

Noua berărie „Steinbruch

și-a început deja calea triumfală.

Depozit principal:

Kaufmann Lajos és Tsa
Arad, plața Boros Béni 21.

Adresa:

HAUPTSTÄDTISCHE BIERBRAUEREI A. G.
STEINBRUCH.

(Bo 2245)

Balsamul farmacistului A. THIERRY

Allein echter Balsam aus der Schützengasse Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn

e veritabil numai dacă are
marca de scutire călugăria.
Are efect excelent la boalele
organelor de respirație, tuse, im-
băloșare, răgușală, catar de gât,
boale de plămâni, lipsă de apetit,
misture neregulate, boale holerice,
influență, cărcel în stomac,
etc. etc.

12 sticle mici, sau 6 sticle
mari, sau 1 sticlă
mare pentru călătorie
6 cor. 60 fil.

Alifia Centifolia
a farmacistului
A. THIERRY

are efect excelent contra oricăror răni învechite din cancer, inflamații, aprinderi, carbunculus, pentru îndepărtarea obiectelor străine, face de prisos operațiunile dureroase, împiedecă înveninarea sângelui. 2 tegle 3 cor. 60 fil. trimițându-se banii înainte sau cu ramburs. — De vânzare în Budapesta la farmacia TÖRÖK I. precum și în cele mai de seamă farmacii din țară.

In cantități mari în drogheriile: Thal-
mayer és Seltz, urmașii lui Koch-
melster, Radanovits Testv. Unde nu
se găsește să se ceară direct dela pro-
prietarul: Ke 2030

A. THIERRY, farmacie la „Ingerul
păzitor” Pregrada (lângă Rohitsch).

La comenzi mai mari se acordă rabat considerabil!

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.
(Ga 2270)

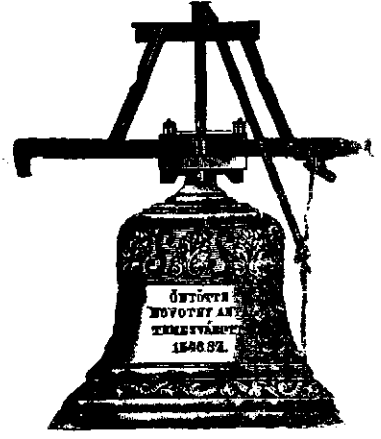

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scufite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GAURITE**, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu zăuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai împede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de simestătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimit gratuit.

Societatea de asigurare olandeză societate pe acții.

„Allgemeine Maatschappij van Levensverzekeringen Lifrente“ în AMSTERDAM.

Directiunea p. Ungaria se află în palatul propriu al inst. în Budapesta, Kálvin-tér, Baross-utca 1, Üllői-ut 2—4 SZ. Intrarea prin poarta nrul 4 din bulevardul Üllői.

Cele mai ieftine taxe:

Suma asigurărilor la sfârșitul anului 1912	peste 406 mil. cor.
Suma rezervelor	120,416.453 cor. 94 fil.
Alară de rezerva replătirilor	986.400 cor. 14 fil.
Plățile de până acum făcute asigurătorilor	13,153.386 cor. 05 fil.

(E 1758)

STEFAN REGEI

măestru faur

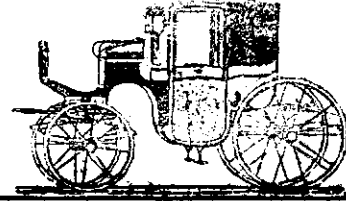
Lugoș, Str. Buziașului Nr. 30. (Casă proprie)

Ofer on. public bogatul meu magazin de totfelul de birje, drocare și totfelul de trăsuri țărănești.

CATALOG
ilustrat se trimite gratis și franco.

(Re 1985)

Prețuri ieftine.

Lucrările de faur, reparările trăsurilor și alte lucrări în această branșă se execută în mod artistic.

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserică și alte feluri de clădiri.
Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și MODERN în cadru de ARAMĂ și PLUMB. cu prețuri convenabile execută

RÜHR és SPITZ

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.
(Ru 1929—60).

OLIVIU PASCU

Inginer diplomat

Orăștie—Szászváros

Strada Berliului numărul 8.

Îndreptinde ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cât și desemnări de mape și schițe. Pregătește planuri și preliminare privitoare la-ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică vile, case de locuit, clădiri economice, plafoane și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apaduce, jilipe, etc. — Interesații sunt rugați a se adresa cu încredere biroul care cu plăcere le va sta la dispoziție!
(Pa 1061—52)

IN ATENȚIUNEA CĂLȚUNARILOR!

Cele mai frumoase și mai bune fețe pentru ghete și pentru cisme și achizite pentru ghete mai bine și mai ieftin se pot procura
Ve 1765 dela:

Dacă dorești să ai ghete bune și comode dar și elegante, pe lângă prețuri foarte moderate, atunci să te adresezi cu încredere firmei:

WEIDNER JAKAB, fabrică de fețe pentru ghete — călțunar pentru domni și p. femei

Lugoj, str. Széchenyi. :: Telefon: 87. :: Prețurent gratis.

MENZEL K. C.

fabrică de plăci pentru acoperit, — ciment de lemn, — asfalt și plăci de izolare POZSONY.

Birou în Budapesta: VII., Erzsébet-körut nr. 13.

Reprezentant: **SÁNDOR ARNOLD.**

Inf. 1696 POZSONY.

Decorat cu 25 dipl. SZOMBATHELY.

Telefon „József“ 41-01.

Placă ancorată brev. e cel mai bun material de izolare al secolului. — Execuție de pardosire cu asfalt. acoperire și izolare.

„Ruganit“, placă de piele pentru acoperit fără mîros.

Execută totfelul de lucrări de asfaltare, acoperire, izolare etc. cu specialitate.
(E 2029)

Alifie „Mágnás” p față:

singurul mijloc cosmetic nevătămător, contra sgrăbunțelor, despoierii pielii, petelor din față, crepării pielii, roșatei și contra tuturor boalelor de pe. După întrebuințarea unei singure tegle dispar sbârciturile feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fileri. Pudră „Mágnás” (în 3 colori) 1 cutie 1 cor. 50 fl. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fl.

Cosmetic „Mágnás” pentru mâni: foarte folositor pentru catifelarea mâinilor roșii, dejerate, crepate, aspre și sbârcite. E de prisos a se mai întrebuința glicerina și vaselin, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e singur și acest cosmetic poate fi întrebuințat și ziua. Prețul 90 fl.

„Antipertussin”: mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarului tusei măgărești la copii — Prețul 1 cor. 80 fileri.

Splrit „Prima”: mijloc excelent contra reumel și podagrei, durerii de cap și de dinț. După 1—2 întrebuințări are efect sigur. — Prețul 1 sticle mari 1 cor. 50 fileri.

Splrit „Cappilloform”: singurul mijloc excelent contra căderii părului. — Prețul 1 cor, 50 fileri.

„Deutoform” apă pentru gură: cel mai bun mijloc contra mirosurii și decăderii stricării dinților. Prețul 1 cor. 50 fileri.

Balsam de Ardeal pentru stomac: mijloc excelent contra durerilor de stomac, lipsei de apetit, incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1 cor. 50 fileri.

Vopsitor pentru păr: în culoarea neagră, întunecată și brunată deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturii de pat — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr: redă părului cărunț culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fileri.

Contra ciumei de porci: precum și în contra tuturor boalelor porcilor, cel mai excelent medicament, recomandat de către medici, este pravul de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fileri. O singură întrebuințare a pravului de Ardeal pentru galițe încetează perirea galițelor. — Prețul 1 cor.

Hlypnonervin: singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a insomniei, — Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

Kelemen Sándor, Zilah.

Vă păziți de imitații!!

(Ke 898)

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

Arad, Weitzer János, palatul Minorităților.

Telefon 35.

Telefon 35

Instalațiuni electrice cu prețuri foarte convenabile. Oferim on. public candelabre elegante cu prețuri moderate. Ținem la dispoziție prețcurentul original al celor mai de seamă fabrici de candelabre. Executăm totfelul de transformări de candelabre, cea-ce aducem la cunoștință mai ales acelor ce-și schimbă locuința. Telefoane de casă, instalațiuni de sonerii electrice pentru camere, aranjamente și reparări; lampe electrice pentru busunar, ciucuri și prisme de sticlă, totfelul de articli și instrumente de luminație.

Cu deosebită stimă

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

HOFFMANN és Társai, în ARAD.

T :: :: INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN „TRANSYLVANIA”

SIBIU, strada
Cisnădiei 1-5.

:: :: :: (EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensie și de participare la câștig asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913	K.	5.635.328.12
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5.755.858.27
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913	(foc	144.436.366.—
	(viață	12.067.702.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.696.458.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, stradă Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239-52)